

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Känslan för rättvisa mellan stad och land har hållit mig kvar inom politiken” – landsbygdsminister Eskil Erlandsson
 - Levande landsbygd kan få reell betydelse om förutsättningarna fastslås i kommunallagen
 - Byn Socklot tar modell av grekiskt koncept för ett serviceorienterat lokalsamhälle
 - Utan (data)vägar ingen by
 - Var skall nationella festseminariet *LOKAALI* hållas nästa år?
 - Läs även detta: **Landsbygdsverkets utlokalisering till Seinäjoki på slutrakan* **Landsbygdsutvecklare Lena Brenner positivaste ålänning 2010* **Hembygdsrörelsen håller framtidsseminarium i Helsingfors* **När de gamla lösningarna är problemet – Bygdebegeistrings- och ledarskapsseminarier i Österbotten* **Bredbandsseminarium för landsbygden hålls i Seinäjoki* **Landsbygds-rådslag hålls nästa gång i Pedersöre*
-

Cit: ***”Den som gör nästa regeringsprogram borde fundera på hur närdemokratin ska kunna tryggas.”***

Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki som anser att både kommunfusionsavtalens innehåll och närdemokratin borde tas upp i kommunallagen (Vasabladet 20.1).

”Största hindret för en vettig lösning av avloppsvattenhanteringen i glesbygden är de facto just nu de som stiftat lagen.”

Stadsfullmäktigemedlemmen i Nykarleby stad Jan-Erik Frostdahl som menar att alla gömmer de sig bakom ”det hade vi ingen aning om”, och kommer med vansinniga utspel för att samla poäng inför riksdagsvalet i vår. Hur skall den vanliga fastighetsägaren kunna ta vettiga beslut i detta kaos (Österbottens Tidning 20.1)?

”Byarna är även i fortsättningen bra ställen att bo i, om vi i kommunerna, i församlingarna och i våra föreningar tillsammans kommer överens om hur byarnas service och utvecklingsarbete skall ordnas.”

Professorn och koordinationsgruppens ordförande för kampanjen *Voimistuvat kylät – Byar med livskraft* Eero Uusitalo sammanfattar kampanjens tema (fritt översatt från Byaverksamhet i Finland rf:s meddelande 12.1).

”KÄNSLAN FÖR RÄTTVISA MELLAN STAD OCH LAND HAR HÅLLIT MIG KVAR INOM POLITIKEN” – LANDSBYGDSDMINISTER ESKIL ERLANDSSON

"I unga år upplevde jag att vi som bodde på landsbygden inte hade samma möjligheter som tätortsborna. Det väckte mitt politiska intresse. Känslan för rättvisa mellan stad och land har hållit mig kvar inom politiken. Därför är jag stolt över att det är min uppgift som landsbygdsminister att stå på landsbygdens sida och aldrig tveka om att lyfta fram de gröna näringarnas betydelse för jobben i hela Sverige. Jag vill se tillväxt och utveckling i alla delar av landet", säger Sveriges landsbygdsminister (tidigare jordbruksminister) Eskil Erlandsson i informationsmaterial från Landsbygdsdepartementet. Jordbruksdepartementet, som bytte namn till Landsbygdsdepartementet vid årsskiftet 2010/2011, har ett ansvarsområden som länge sträckt sig bortom jordbruksfrågorna. Det nya namnet speglar bättre departementets engagemang för hela landsbygden. Bruka utan att förbruka är grundtanken för politiken, som har fyra övergripande mål: ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald, de gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion, de gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik, samt de gröna näringarna bidrar till en globalt hållbar utveckling. Läs mer i informationsmaterialet (från 1.1) från Landsbygdsdepartementet under webbadressen <http://www.regeringen.se/content/1/c6/15/84/10/4db64371.pdf>.

LEVANDE LANDSBYGD KAN FÅ REELL BETYDELSE OM FÖRUTSÄTTNINGARNA FASTSLÅS I KOMMUNALLAGEN

*"Eventuellt kommer en del politiker att knyta näven i fickan i ilskan över att Kari Leinamo och Hannu Katajamäki med sitt avslöjande har "torpederat" deras egen dröm om en kommunfusion. Det är en mänsklig, men likväl en mycket kortsynt och rent av korkad reaktion." Tvärtom kan utvärderingen vid Vasa universitets Levón-institut av ingångna fusioner bli en nyckel till de lås som hittas varstans i landet. Många företrädare för landsbygdskommuner tvekar att gå ihop med en stad för att de tvivlar på de fagra löften som ges om bibehållen service. En levande landsbygd saknar betydelse om det formuleras som ett villkor i ett fusionsavtal. Däremot kan det få en reell betydelse om förutsättningarna fastslås i lag. Nya klausuler i kommunallagen, vad gäller definition av kommunal närservice, är sannolikt det enda hållbara sättet att garantera att alla kommuninvånare behandlas jämbördigt i en tid då de kommunala strukturerna rationaliseras. I sin undersökning *Yhdeksän hyvää ja kymmenen kaunista* har Kari Leinamo en värdefull poäng, då han noterar att invånarantalet inte bör vara ett självändamål i fusioner och att få kommuner halkat ner i storkommunligan som en följd av att konkurrenterna gått samman. Det finns även kommuner som börjat tappa invånare efter att de har fusionerats. Inte mindre än tre fjärdedelar av befolkningen i de nya konstellationer som bildats av många primärkommuner, tycker att sammanslagningen inte var lyckad. Leinamo menar att det överlag är bättre om landskommuner, som har samma tänkesätt, går samman än att städer fusioneras med landskommuner. Han hoppas att kommande fusioner bereds noggrannare och att de fagra löfterna ersätts med långsiktiga strategier, där landsbygden tankemässigt sätts i centrum. Uppgifterna är från *Vasabladet* ledare 21.1, skriven av Kenneth Myntti, och från en artikel i *Vasabladet* 20.1, skribent Kerstin Nordman. Ledaren finns även på tidningens nätupplaga under webbadressen <http://www.vasabladet.fi/Story/?linkID=140628>. Se även text (på finska) om studien på Vasa universitets hemsida på adress <http://www.uwasa.fi/ajankohtaista/uutisia/maaseutu190111/> och text i *Nyhetsbrevet*, nr 44/20.12.2010, (rubrik: Ärlighet behövs i beredningen av kommunsammanslagningarna – nytt informationsblad från Levón-institutet), vilken kan läsas på http://www.bya.net/contentlibrary/Byaservice/nyhetsbrev10/Nyhetsbrev_44_vecka_51-10.pdf.*

I undersökningen har 45 fusionsavtal jämförts med de beslut som kommunerna fattat efter fusionerna. Jämförelsen gäller främst social- och hälsovård, utbildning, fritidsverksamhet, trafik, miljö, samt förvaltning.

BYN SOCKLOT TAR MODELL AV GREKISKT KONCEPT FÖR ETT SERVICEORIENTERAT LOKALSAMHÄLLE

För att kunna bo kvar på öarna i den kykladiska arkipelagen i Grekland, har invånarna där insett vikten av att själva kunna producera den samhällsservice som behövs och att koncentrera serviceformerna, så att de stöder varandra i ett gemensamt centrum. Nu vill socklotborna med sitt Leader-projekt *Den kykladiska byn – koncept för ett serviceorienterat lokalsamhälle* överföra detta lokalserviceorienterade synsätt till sin verklighet. I Finland har vi ju vant oss vid att kommunen ansvarar och producerar vår basservice, men i framtiden är det sannolikt inte så. Kommunens roll som betalare kommer troligen att bestå, men rollen som serviceproducent kommer gradvis att försvinna och i stället kommer kommunerna att ta en roll som koordinator av servicetjänster. Under tre års tid (2011-2013) skall projektet ta fram ett koncept för ett serviceorienterat lokalsamhälle och även kunna fungera som utvecklingsmodell för servicestrukturer i motsvarande lokalsamhällen, och därigenom kunna kopieras helt eller delvis till andra delar av Finland. Målsättningen är att Socklot by, med ca 500 invånare och tillhörande Nykarleby stad i Österbotten, skall ha konkreta modeller för en vidareutveckling av sitt bycentrum för att på bästa sätt kunna stöda den framtida servicestrukturen. Tillsammans skall man skapa möjligheter för företagsverksamhet och olika tjänster. Ungdomarna skall få utrymmen och en vettig sysselsättning på fritiden, och tjänster i anslutning till boende och byggande skall utvecklas, liksom en plan för havsnära boende i Socklot. Den gemensamma samlingssalen "Huset mitt i byn" skall få en långsiktig verksamhet med tryggad drift och hemsidan en elektronisk bokningsportal/marknadsplats för tjänster och produkter. Det här skall man uppnå genom att anställa en projektledare som bl.a. organiserar och koordinerar byns servicetjänster och nätverk. Studieresor och seminarier skall ge nya idéer och erfarenheter, och i samarbete med byns föreningar skall man bl.a. genom kurser föra vidare den samlade kunskap som finns i byn för att mota den s.k. "nyhjälplosheten". Kommunens intresse för de tjänster och den service man producerar, skall kartläggas grundligt och kontrolleras att de motsvarar de lagstadgade krav som finns. Företagandet kommer att ha en central roll i projektet och målet är att skapa nya företag, samt stöda befintliga företag så att de klarar sig och kan göra nyanställningar. Man har även en tanke att byn startar ett aktiebolag som kan fungera som en "uppsamlare" av företagsidéer. Ett delmoment inom projektet är att ta fram en ekonomiskt hållbar modell för hur ett framtida multifunktionshus i byn kunde se ut. *Texten är från en något längre artikel till ett kommande nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus. Skribenten Britt-Marie Norrgård är tf Leader-rådgivare på Aktion Österbotten rf.*

UTAN (DATA)VÄGAR INGEN BY

Alla i Finland skall ha tillgång till ett datanät med kapacitet på 100 Mbit/s år 2015 tycker regeringen. Överoptimistiskt kanske, men faktum är att landsbygden verkligen behöver ett snabbt datanät, och 100 Mbit/s börjar redan vara nedre gränsen. Även om inte alla har insett det. I framtiden kommer man att flytta allt till nätet som bara är möjligt. Ve den by som då inte har ett snabbt datanätverk. Det är som en by utan vägar i dagens läge, eller en by utan elektricitet. Som en bybo i Sverige svarade, då man frågade honom vad nätet betyder för byns framtid: *"Det betyder allt"*. Många äldre tycker att de inte behöver datanät. Men det är snart fråga om de alls kan bo hemma, ifall de inte har en dataförbindelse som hemvårdarna kan använda. De yngre måste få snabba förbindelser, för de har växt upp med Internet och kan knappast tänka sig att bo där det inte finns snabb kapacitet. Det är inte mera fråga om e-post och litet surfande, utan behovet av kapacitet har formligen exploderat. Snart kommer också arbetsgivaren att kräva snabb uppkoppling. Inom hälsovården finns det numera både blodtrycksmätare och annat som kan kopplas till nätet – vilken inbesparing i väntetider och

resor. Undervisningen börjar även flyttas till nätet, vilket kan ge mycket högre kvalitet på föreläsningarna och till mycket lägre kostnader, medan handeln fungerar redan nu utmärkt över nätet. Men distansarbetet är troligen det viktigaste. I Hindersby, Östra Nyland arbetar redan flera över nätet – och då behövs det kapacitet. Optiska fibernät har en nästan gränslös potential att höja kapaciteten, och då byggkostnaderna slås ut på 50-100 år, blir det även det billigaste nätet. I Hindersby har vi haft optofibernet med 100 Mbit/s i över sju år. *Texten är från en längre artikel till ett kommande nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus. Skribenten Nisse Husberg är teknologie doktor i datateknik.*

Se även Husbergs artikel Fibernet och mobil data på Bondbloggen under adressen <http://www.bondbloggen.fi/2011/01/fibernet-och-mobil-data/>.

VAR SKALL NATIONELLA FESTSEMINARIET LOKAALI HÅLLAS NÄSTA ÅR?

Den nya varianten av Nationella byadagar, eller De lokala utvecklarnas nationella festseminarium *LOKAALI*, har ordnats sedan år 2007 – första gången i Egentliga Finland (Loima) och därefter 2008 i Lappland (Salla), 2009 i Österbotten (Vasa) och 2010 i Södra Savolax (Pieksämäki). Det här är en tillställning som samlar det breda nätverket av lokala utvecklare – byaaktörer, Leader-grupper och andra lokala utvecklare. Under evenemanget offentliggörs även Årets by på riksplanet, liksom utnämningen av Vägvisare för byaverksamheten till personer som välförtjänt utvecklat verksamheten, samt Årets landsbygdsaktör som speciellt utmärkt sig i det lokala utvecklingsarbetet. Tidpunkten för tillställningen har tidigare lagts från och med år 2010 och sker nu i slutet av augusti. I år arrangeras *LOKAALI* i Raseborg, Nyland. Men värdlandskapet för år 2012 är ännu inte utsett, och här vill Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf nu vända sig till de regionala byaorganisationerna och be om förslag på värdlandskap. Förslagen kan sändas till Raija Tuppurainen på SYTY:s kansli per e-post (se här nere), senast 4.2. Förutom värdlandskapet är det bra om man även meddelar preliminär info om orten och tidpunkt. *LOKAALI*-seminariet arrangeras i samarbete med SYTY, landskapets Leader-grupper och andra lokala aktörer. För att evenemanget skall lyckas, så krävs en bred organisationsstab. Tilläggsuppgifter ger SYTY:s tf generalsekreterare Tuomas Perheentupa på mobil 050 592 2726, tuomas.perheentupa@kylatoiminta.fi, samt ekonomisekreterare Raija Tuppurainen på mobil 045 133 5391, raija.tuppurainen@kylatoiminta.fi. *Uppgifterna är från SYTY:s meddelande den 20 januari.*

LÄS ÄVEN DETTA

Landsbygdsverkets utlokalisering till Seinäjoki på slutrakan

Denna månad flyttar Landsbygdsverket (Mavi) in i nya permanenta lokaliteter i Seinäjoki. När lokaliteterna blir klara, överförs nästan alla av verkets funktioner från Helsingfors till Seinäjoki. Samtidigt ändras post- och besöksadresserna från och med den 24 januari (postadressen: Landsbygdsverket, PB 405, 60101 SEINÄJOKI och besöksadressen: Alvar Aallon katu 5, Seinäjoki). Även kontaktuppgifterna för Mavis verksamhetsställe i Böle ändras (besöksadressen: Semaforbron 12 B, 00520 Helsingfors). Flytten till permanenta lokaliteter i Seinäjoki innebär att uppgifterna omplaceras, men i Helsingfors kvarstår några verksamheter, t.ex. kontrolluppgifterna för södra Finlands område. Landsbygdsverket har utlokaliserat sina funktioner under en övergångsperiod åren 2008–2011. Vid årsskiftet arbetade ca 100 personer, eller hälften av alla anställda, i Seinäjoki. Men efter den här flytten stiger antalet anställda till runt 140. I Helsingfors arbetar fortfarande ca 50 personer, medan ett tiotal personer arbetar på andra orter. *Uppgifterna är från Mavis pressmeddelande (från 10.1) som finns på http://www.mavi.fi/sv/index/omverket/Pressmeddelanden/100111_adresser.html.*

Landsbygdsutvecklare Lena Brenner positivaste ålänning 2010

Junior Chamber International Mariehamn r.f., förkortat JCI Mariehamn (f.d. Mariehamns Juniorhandelskammare) har utsett landsbygdsutvecklare Lena Brenner till Årets positivaste ålänning 2010. "Man blir väldigt glad. Det stärker självkänslan och sporrar att jobba vidare", kommenterade Brenner, som själv i många sammanhang förespråkade fler sätt att belöna människor som gör insatser på olika sätt. Som positiv nyhet i sammanhanget är att så många åländska lantgårdar självmant anmält sig till Skördefestens Öppna Gårdar 2011. Uppgifterna är från tidningen Landsbygdens Folk (från 21.1).

Hembygdsrörelsen håller framtidsseminarium i Helsingfors

Finlands svenska hembygdsförbund rf (FSH) arrangerar *Hembygdsparlamentet – hembygdsrörelsens framtidsseminarium* på Hotell Arthur i Helsingfors 28.1 kl. 9-ca 17. Man kommer att ta upp hembygdsrörelsens framtidsmöjligheter och hotbilder, föreningarnas roll i framtiden och om sociala mediers roll för hembygdsarbetet. Medverkande föreläsare är Svenska kulturfondens direktör Berndt Arell, Svenska folkskolans vänners kanslichef Christoffer Grönholm, Svenska litteratursällskapet i Finlands arkivchef Mikael Korhonen, professor Laura Kolbe vid Helsingfors universitet, filosofie doktor Anna Eskilsson från Linköpings universitet, kulturrådet Päivi Salonen vid undervisnings- och kulturministeriet, forskaren och politices licentiaten Kjell Herberts vid Institutet för finlandssvensk samhällsforskning vid Åbo Akademi i Vasa, samt projektansvarige Robin Österholm vid Kulturhuset.fi. För anmälningsuppgifter (anmäl senast 26.1) och program se FSH:s hemsida under adresserna <http://www.hembygd.fi/start/> respektive <http://www.hembygd.fi/aktiviteter/>.

När de gamla lösningarna är problemet – Bygdebegeistrings- och ledarskapsseminarier i Österbotten

Bengt Gustavsson från Värmland i Sverige håller i månadskiftet januari-februari tre seminarier i Österbotten om bygdebegeistring och ledarskap. Arrangör är Aktion Österbotten rf i samarbete med flera parter. Anmälan görs senast 28.1.

Bygdebegeistrings- och ledarskapsseminarium med Bengt Gustavsson från Värmland

“När de gamla lösningarna är problemet”

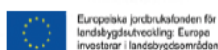
31.1 kl 18-21 Pedersöre (Sursik skola, auditorium)

1.2 kl 9-12 Korsholms kulturhus (auditoriet)

1.2 kl 18-21 Närpes stadshus (sessionssalen)

Anmälningar senast 28.1.2011

britt-marie@aktion.fi eller tel. 0400-124947

Mera info: www.aktion.fi

Bredbandsseminarium för landsbygden hålls i Seinäjoki

I Seinäjoki på Teknologicentret Frami hålls 3.2 kl. 9-16 ett bredbandsseminarium (på finska) ämnat för landsbygden, *Maaseudun laajakaistaseminaari*. Målgruppen är ELY-centralerna,

personal från aktionsgrupperna och landskapsförbunden, telefonbolag, projektgenomdrivare och andra intresserade. Bland föreläsarna återfinns specialplanerare Ulf Grindgårds, som talar om byggnadsalternativ för bredband och om Kristinestads nätverksprojekt. Seminariet ordnas av jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och landsbygdsnätverksenheten.

Programmet och uppgifter om anmälan (senast 31.1) finns på nätverksenhetens hemsida på http://www.maaseutu.fi/fi/index/kalenteri/CalendarEvents/maaseudun_laajakaistaseminaari_20110203/Maaseudun_laajakaistat_seminaarin_ohjelma.pdf.

Landsbygds-rådslag hålls nästa gång i Pedersöre

Det femte *Landsbygds-rådslaget* ordnas 7.2 kl. 18-21 på Hotell Polaris i Edsevö, Pedersöre. Ordföranden för Svenska Temagruppen (SveT) inom YTR, riksdagsman Mats Nylund, öppnar tillfället – det tredje i Österbotten. Syftet med *Landsbygds-rådslagen* är att plocka ut de viktigaste problemen i respektive region och komma överens om hur vi skall tackla dem. Arrangör är Svenska Temagruppen inom YTR. *Anmäl er redan nu till rådslaget, dock senast 4.2, till Svensk Byaservice: Kenneth Sundman på e-mail kenneth.sundman@studiecentralen.fi, tel. 06-320 4151, eller Peter Backa på mobil 040 595 0444. Programmet för rådslaget i Pedersöre finns under adressen <http://www.bya.net/document.asp?id=4ugqaezylx7>. Se även inslag från senaste rådslaget (17.1) i Närpes, som kunde följas på nätet, på www.bya.net (inslaget finns i två delar, klicka på More i nedre bildrutan).*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--